

Međunarodni stručni skup Vremeplov: dječji odjeli jučer-danas-sutra

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek obilježila je 60 godina djelovanja Odjela za rad s djecom i mladima te istim povodom organizirala Međunarodni stručni skup *Vremeplov: dječji odjeli jučer-danas-sutra*. Skup je održan 3. prosinca 2014. godine u povodu Dana grada Osijeka, a bio je namijenjen svim zainteresiranim knjižničarima narodnih i školskih knjižnica iz zemlje i inozemstva. Kroz predavanja i izlaganja na posterima izložena su iskustva domaćih i stranih predavača iz Mađarske i Srbije. Tematski i sadržajno Skup je predstavio najuspješnije programe i usluge koje se u narodnim i školskim knjižnicama provode za djecu i mlade, dok za ciljeve u ovom osvrtu ističemo tek mali dio. Prije svega htjelo se ukazati na važnost rada s djecom i mladima te dječjih odjela kroz naučeno i nova saznanja, poboljšati uslugu rada s djecom i mladima u knjižnicama, pridonijeti razvoju knjižnica kao kulturno-informacijskih središta, mjesta kulturnih susreta, zabave i društvenih događanja, dok kao posebnu vrijednost treba istaknuti razvijanje međunarodne suradnje te jačanje prepoznatljivosti u lokalnoj zajednici.

Izlaganja su bila podijeljena u tri skupine: pozvana izlaganja, primjeri dobre prakse te već spomenuta izlaganja na posterima. Bila nam je velika čast i zadovoljstvo u pozvanim izlaganjima slušati Bernadicu Ivanković koja nam je približila vidove rada s djecom i mladima na primjeru Gradske knjižnice Subotica. Gradska knjižnica Subotica specifična je knjižnica jer svoje aktivnosti svakodnevno realizira na tri službena jezika Grada Subotice: srpskom, mađarskom i hrvatskom. Upravo te različitosti bogatstvo su i prednost te Knjižnice koja je izrazito vidljiva u lokalnoj zajednici kroz suvremene i nove tehnologije prepoznajući potrebe i interese svojih korisnika. Hrvatsku je u pozvanim izlaganjima predstavljala knjižničarska savjetnica Hela Čičko iz Knjižnica grada Zagreba, koja nas je provela dječjim knjižnicama uz kratko putovanje kroz povijest. U izlaganju su slikom i riječju na zanimljiv način predstavljene najznačajnije točke rasta i razvoja dječjih knjižnica s obzirom na njihove zadaće, naglašenoj pedagoškoj i edukacijskoj ulozi, ciljnim skupinama, građi, prostoru i uslugama te obrazovanju i vještinama koje dječji knjižničar mora posjedovati za učinkovito i profesionalno djelovanje dječje knjižnice. U bloku pozvanih izlaganja slušali smo i Rózsu Villányi iz Županijske knjižnice Csorba Győző u Pečuhu, čije se predavanje temeljilo na citatu engleske spisateljice Jeanette Winterson: "Svaka je knjiga boca s porukom. Treba je samo otvoriti." Citat zapravo najbolje ukazuje na bit biblioterapije. Rózsa Villányi prikazala je kojim se metodama u radu služe kod

odgajanja djece za čitanje.

U nastavku su Skupa prikazana brojna pozitivna iskustva u radu s djecom i mladima kroz primjere dobre prakse. Marija Bugarski iz Gradske knjižnice Vukovar prikazala je rad njihova dječjeg odjela kroz programe i radionice kojima privlače mnogobrojnu djecu. Kako su se njihove potrebe mijenjale, mijenjao se i dječji odjel, djelatnici su smišljali nove usluge i programe kako bi uspješno odgovorili na novonastale dječje zahtjeve. Anita Tufekčić iz OŠ "Antun i Stjepan Radić" (Gunja) govorila nam je o lektiri na drugačiji način. Cilj izlaganja *Bambi – jedan život u šumi* bio je prikazati obradu školske lektire na drugačiji način. Projekt je zamišljen u trajanju od mjesec dana. Gradska knjižnica Beli Manastir i Marija Kretić Nađ predstavili su u izlaganju *Mit o nepoćudnoj igraonici* iskustva rada na dječjem odjelu igraonice koja je izazvala oprečna mišljenja i reakcije. Knjižničarstvo se od kraja 20. stoljeća suočava s brojnim izazovima i sukobima onoga što se smatra tradicionalnim (često poželjnim) i onoga što se smatra modernim (često nepoželjnim). Nepoćudnost kao etičko-moralna kategorija nije nešto što si priželjkujemo na dječjim odjelima. Alka Stropnik iz Knjižnica grada Zagreba predstavila je virtualne sadržaje i usluge za mlade. Nove generacije djece i mladih imaju drugačije zahtjeve, potrebe i navike, a knjižnice, kao informacijska središta, nastoje osigurati jednostavan, brz i uvijek dostupan pristup informacijama iz različitih izvora i na različitim medijima. Nataša Bujas govorila je o čitanju naglas. Potaknuti europskim projektima za poticanje čitanja, knjižničarke Ogranka Caprag Narodne knjižnice i čitaonice Vlado Gotovac Sisak odlučile su 2008. godine organizirati natjecanje u čitanju naglas. Namjera je bila početi s natjecanjem na gradskoj razini, a zatim ga, ovisno o interesu i okolnostima, proširivati na sve šire područje te na taj način uključivati sve veći broj djece. Daniela Skoković iz Narodne biblioteke Požega u Srbiji također nam je govorila o poticanju čitanja osmišljenom kroz projekt *IBBY Zajednički letnji program čitanja*. Naime, prijavili su se za financijska sredstva Međunarodnog odbora za književnost za djecu i mlade (IBBY) Yamada fond i osigurali 5000 švicarskih franaka. Suzana Biglbauer iz Gradske i sveučilišne knjižnica Osijek predstavila je *Festival jezika*, manifestaciju obilježavanja Međunarodnog dana materinskog jezika. Značajan doprinos festivala ojačavanje je suradnje između Knjižnice i obrazovnih institucija te udruga manjinskih zajednica. Sanja Zavođa i Tanja Hercog, također iz Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, predstavile su projekt *Na pola puta* ostvaren u suradnji s Dječjim kazalištem Branka Mihaljevića. Kazalište, glumci i djelatnici Knjižnice uprizarili su priče *Ivica i Marica*, *Grga Čvarak*, *Slončić Dumbo*, *Ružno pače* i *Crvenkapica* kroz čitanje priča iz knjiga, ali i scenski nastup. Cilj je projekta pružiti učenicima i predškolskoj djeci novo iskustvo doživljavanja knjige i predstave.

Ovim Skupom Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek obilježila je jedan od važnijih datuma u svojoj povijesti. Ipak, povijest Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek daleko je

više od zabilježenih datuma i prostorâ koji su se tijekom godina mijenjali. Povijest Knjižnice priča je o ljudima koji su svojom vjerom, entuzijazmom, upornošću i radom oblikovali svoju viziju. Priča je to o ljudima koji su se usudili sanjati bolje sutra za sve. Danas, nakon šezdeset godina, Odjel za rad s djecom i mladima kroz cijeli niz pomno osmišljenih aktivnosti radi na realizaciji svoje misije – poticanje ljubavi prema knjizi, pisanoj riječi i čitanju od najranije dobi kod djece i mladih.

Međunarodni stručni skup *Vremeplov: dječji odjeli jučer-danas-sutra* završio je simboličnim puštanjem šezdeset lanterni u zrak, jedna lanterna za svaku godinu djelovanja Odjela. Ovim putem zahvaljujemo se svim izlagačima i gostima koji su svojom nazočnošću pridonijeli svečanom obilježavanju Skupa.

Srđan Lukačević

slukacevic@gskos.hr

Dubravka Pađen Farkaš

dubravka@gskos.hr